

[Lisbet Hindsgaul.]

påkrævet, og skaffe hende en redelig, hjælpsom og praktisk arbejdende kvinde, der som midlertidig afløser for den syge kan varetage hjemmets daglige behov — og her naturligvis først og fremmest børnenes pleje. Selvom dette sidste er meget vigtigt, er det dog for de fleste af os en hverdagsgerning, som, hvis der er en smule ved os i huslig henseende, må falde os let og være naturlig som udtryk for det arbejdsområde, de fleste af os dog er født til at kunne bestride.

Husmoderafløsernes arbejdsindsats i de forskellige kommuner er jo meget varierende. Her i København er der i perioden fra 1. april 1950 til 31. marts 1951 ydet hjælp i 18 175 tilfælde, og i samme periode androg den refusionsberettigede udgift 2,4 mill. kr., hvoraf staten betaler de 50 pct. De hjem, der faldt ind under de betalingspligtige for husmoderafløsning, betalte i samme periode 202 000 kr. eller kun en femtedel af det nævnte tal. Derfor er jeg meget tilfreds med, at der nu vil komme ordnede forhold med hensyn til varigheden af den normale hjælp, så at den — hvor ikke særlige forhold taler for en forlængelse — bliver af 14 dages varighed.

I København beskæftiges der ca. 750 husmoderafløser, og der udbetales i lønning 68 000 kr. hver uge. Af disse 750 husmoderafløser har ca. 250 gennemgået et kursus for særlig uddannelse på dette arbejdsområde. De øvrige har altså klaret sig jævnt og godt uden nogen særlig uddannelse.

Dette er jo tal fra den store hovedstadskommune, og selvom man heroverfor må anføre de små kommuners minimale udgifter — man må måske nogle steder være to kommuner om den enkelte husmoderafløser —, synes jeg alligevel, man i denne forsøgslovgivning er inde på den rette vej, når man lægger afgørelsen i de respektive kommuners egne hænder.

Jeg anerkender i høj grad den store hjælp, som sådan en husmoderafløsningsinstitution er for de mange hjem, hvor husmoderens sygdom kan være en så stor økonomisk belastning både for stat og kommune, at det kan være en alvorlig sag. Det er nemlig af meget stor værdi, at en husmoder kan blive i sit hjem fremfor omgående at skulle indlægges på et sygehus eller et hospital. Men det, jeg i denne forbindelse vurderer som en virkelig hjælp for den syge, er afløserens praktiske hånddelag og hendes midlertidige indleven i hjemmets forskellige foreteelser, så at den syge uden bekymring kan tillade sig at være syg — det er nemlig

ikke altid tilfældet for den travle husmoder.

Ud fra disse betragtninger kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget, således som det efter et omfattende udvalgsarbejde er vedtaget af det andet høje ting, og jeg skal på mit partis vegne anbefale det til en hurtig behandling i landstinget.

Ingeborg Refslund Thomsen: En lille lovændring som denne hører jo ellers ikke til de store problemer, men i lighed med, hvad der var tilfældet med hensyn til loven om børnetilskud, har kvinderne ude over landet vist en meget stærk interesse for den. Loven har været diskuteret i talrige kvindeblade, og udvalget i det andet høje ting har modtaget ikke mindre end 15 deputationer og henvendelser, alle som een fra kvindeorganisationer. Den politiske interesse blandt kvinderne er stor, men desværre størst, når det gælder de anliggender, der så at sige direkte berører dem.

Jeg vil allerførst sige, at det er en helt udmærket lov, der har afhjulpet et stort savn. For mig er der i dag to problemer med hensyn til denne lov, for det første betalings-taksterne og for det andet uddannelsen af husmoderafløser. Erfaringerne har allerede vist, at loven ikke er kommet til at virke helt efter sin hensigt, fordi der er for mange hjem, der simpelthen ikke har råd til at betale for en husmoderafløser. Gang på gang har jeg hørt husmødre sige: hvor må det være dejligt med en husmoderafløser, men jeg må ikke blive syg, thi med den skattepligtige indtægt, vi har, har vi ikke råd til både at være syge og bekoste en husmoderafløser.

Jeg har så undersøgt forholdene hjemme i Aabenraa og fået dette indtryk bekræftet fuldtud, at husmoderafløsning benyttes kun af hjem med meget små indtægter. Omtrent to trediedele af de hjem i byen, der beskæftiger husmoderafløser, de 63 pct., får hjælpen helt gratis. Så er der 13 pct., der betaler 85 øre daglig, de næste 20 pct. betaler 2 kr. 20 øre eller 3 kr. 55 øre pr. dag, og der bliver kun 4 pct. tilbage, der kommer op på en højere betaling, men ingen højere end 7 kr. 60 øre daglig. Det cirkulære, som socialministeriet udsendte i 1949, har 26 forskellige betalingssatser. Kun de 11 har praktisk betydning hos os; de sidste 15 behøver vi slet ikke, vi bruger dem ikke. De højeste 5 takster for et barnløst ægtepar med en skattepligtig indkomst på 10 450 kr. eller derover er alle på 17 kr. Det er jo ikke just de 17 kr., der trykker mig, men det er de 10—15 kr. daglig for indtægter mellem